

ACC. N:R M. 15397: 1-4.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Tor Kvanth, ^{glasblåsare} ~~Boormantorp~~*
Härad: *Konga* Berättare: *olika personer; se uppt.!*
Socken: *Boormantorp* Berättarens yrke: _____
Uppteckningsår: *1961* Född år _____ i _____

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lokal- och personhistoria. s. 1-4.

LUF 117

30/11-61

Delsvår å prägelhita nr. 117

Lokal och Personhistoria...

Snallastenen: Horvantsorp.

Stenen, omkring en meter hög, står invid vägen strax intill Linneskult. Stenen är rist till minne över en västgöta snalle som mördades därin till år 1840. Snallen hette Johan Johansson och var från Ulricehamn. Drängen som sköt honom hette Anders Johansson och var från Ormskaga.

Kändelsen är utförligt skildrad, efter studier av handlingarna, av red. Martin Gjöstrand i flera tidningar bl. a. Borås Tidning. Lörd 10 juni 1944.

Ynnan detta tryck kom hade jag samlat lite material om kändelsen, nästan allt stämde med red. Gjöstrand

Luf 117

artikel. Under 1930-talet brevväxlade jag
med en avlägsen släkting i U. G. B. Han
var född omkring 1865 och utvandrade omkr.
år 1885. Han var född i byn Skälholmeryd
ett stycke från mordplatsen. Jag bad honom
skriva ner mordhändelsen och skicka mig
den. Han gjorde det år 1937. Nu undrar
jag om Ni har intresse av att studera
hur hans andra hand minne stämde med
den utredning red. Gjöskrand gjort. Bli
nästan hundraårig tradition kontra handlingen.

Tor Skantz

Mat. beställt
30/11. 61
STL

Bifogat
urstat.

M. 15397: 3.

Avskrift

(avr. som original)

Knallastenen

Denna sten ar rest till ett marke af en plats der ett mord begecks pa hösten 1844 då en so kallad knalle blev mördad och rövad af bondsonen Anders i Lillegarden 24 ar gammal. Knallen var hemma i vestergotland och hade varit i denna nejd förr so han var icke alldeles obekant. Der var på den tiden ganska vanligt att dessa långväga gardfarihandlare kommo till småland med påsen på ryggen innehallnde småsaker av olika slag. Denna gång stannade han som vanligt i ormeshaga Lillegård och utbjod sina varor. Sonen Anders lade märke till att handlaren hade en del pengar på sig och so for Satan in i honom och han beslöt att taga en ginvag och lägga sig i forsåt i tätta granskogen. När nu knallen kom dit i skymningen afsköt Anders ett skått med stora varghagel i ryggen på handlaren och han dog på fläcken. Ingen var i närheten so han hade god tid till att draga kroppen åt skogen och så gick han hem som om inget hade händt. Några dagar efter hittade några bärplockare den döde som de kände igen. Nu blev det alarm och investigation men ingen kunde räkna ut hvem som hade gjort mordet. Ingen miss-tänkte Anders i Lillegarden för något sådant. Flera blevo förhörda När de examinerade knallens kråpp funno de alla haglen hade gått igenom såval sacken som kroppen med undantag av ett felaktigt hagel som stannat i offrets rygg. Ingen kunde väl tro att en sa liten sak kunde leda till att finna mordaren men sa blev förhallandet. Pa den tiden stöpte smeden haglen for skyttarna och smeden Blomstrom som jag minnes då jag var barn hade någon tid förut stöpt hagel for Anders och det var ett ihalgt hagel med som smeden tog bort men Anders tog det med de andra och sade låt det vara med det blir väl tillnågon nytta. Smeden kände igen haglet och gick ed på att han hade såldt det till Anders. Han blev nu tvungen att bekänna hvad han gjort. Han blev dömd att halshuggas i Ingelstad efter det sed-vanliga nåd året var slut och avrättningen blev då värkstäld. Min farbror som var da i beväringssären var der med som gard.

Stacy Minn Dec 11 1937

Edward Johnson

Småland
Konga hd.
Hovmantorps sn.
inl. 1961 av glasblåsare Tor Krantz, Hovmantorp

Fragehsta nr 117 Delvar

Pukaskärv

Pukaskärv ligger i den delen av Bottnen som kallas Storsjön. Skäret består av en oerhörd stor mängd stenar uppbundna på varandra.

Det var en gång en jättekäring som hade plockat sitt förtelade fullt med stora stenar nere vid Örnaberg. Han var på väg mot Skarmantorp och skulle kasta stenarna mot kyrkan. När hon kom mitt i sjön lossnade förtelädsbanden och stenarna rämlade i vatten. Där blev de liggandes och fick så ovan-
nämnda namn.

Min fader

Sordström